

Útban a párt felé

Kicsi közösség a szatymazi Fehértó Tsz párt-szervezete, nyolc tagja van csupán. Mégis, ha vendég érkezik egy-egy taggyűlésre, pártnapra, meglepetéssel tapasztalhatják: nem nyolc, de gyakran harminc-negyven szövetkezeti ember tanácskozik együtt a párt-szervezetet és az egész szövetkezetet érintő ügyes-bajos dolgokban. A meghívott párt-kívüli gazdák soha sincsenek híján a jobbnál-jobb javaslatoknak. Néha még az éjjel is együtt találja őket a kommunistákkal.

Nem volt nehéz meggyőződni

Szél Istvánnal, a párttitkárral beszélgettem arról, miként találták meg ezek a szétszórtan élő tanyai emberek közvetlen kapcsolataikat a párttal? Világos magyarázatként saját esetét mesélte el ez a zömök, 40 év körüli, ötcsaládú parasztember:

Meglepődik tán, de tavaly év elején én nemcsak, hogy párttitkár nem voltam, hanem még párttag sem. Úgy, mint mások, egyszerűen járogattam csak az alapszervezet összejöveteleire. Aztán beiratkoztam a szemináriumra is. Külpolitikáról, bármiről, ha elkezdünk beszélgetni, mindig csak oda lyukadtunk ki: miként lehetne hamar széppé és gazdaggá tenni ezt a termelőszövetkezetet. Nem volt nehéz meggyőződni arról, hogy a párt akarata tulajdonképpen az enyém is, tehát céljainkban én és a párt egyek vagyunk. Elrendeztem magamban régi dolgaimat, mérlegre tettem, tulajdonképpen mit köszönhetek én a pártnak?

Aztán így folytatta Szél István:

A párt adta a lehetőséget

— 1953-ban vettem meg az első hold földet. Ószibarackkal kezdtem foglalkozni. Nagyon sokat dolgoztam a családjal, de volt értelme a munkának. Mire eljött a szövetkezetbe való belépés ideje, már saját házam és 13 holdam volt. Eleinte sajnáltam, később azonban az jutott eszembe: apám sem volt rosszabb munkás nálam, mindig dolgozott, de nem tudott magának szerezni földet egy marékkanál sem. Be kellett látnom; nekem a párt adta a lehetőséget. A rendszer segítségével kaptam értelemmel a munkám.

— A párt vitáin értettem meg igazán, hogy a párt sohasem akarta elvenni tőlünk a földet, adni akar most is, hogy még nyugodtabban éljünk. Aztán, hogy minderről meggyőződtem, nagyon megszerettem azt, amit a

párt akar itt a szatymazi homokon. Például 82 holdra emeljük hamarosan az új közös gyümölcsös, szőlőt. Nem egyszer megvitatta a párt-szervezet azt is, hogy 1965-ig, vagy 66-ig 350 hold új telepítést kell csinálnunk. Alma lesz majd 60 hold, a többi szőlő, meg ószibarack. A párt-szervezetben beszélgetünk először arról is, hogy valamiképpen öntözni kellene a homokot. Amit kigondolunk, úgy látom, sorra meg is valósul. Az idén 40 holdon már működnek a csökútjaink.

A munka mellett tanulás

Ezek a dolgok bennem felismerést, tudatossá váltak. Ezért hát tavaly januárban aztán tagjelölt-felvételi lapot kértem, be is fogadtak. Augusztusban pedig a párt rendes tagjává lettem.

A Szél-család élete úgy tükrözi itt a falut, a tanyavilágot, mint csepp víz a tengert. Az asszonyok is nap mint nap más és más szemüveggel látják a világot. Szélné, a héttagú család és a sok mezőgazdasági munka mellett is együtt jár férjével az esti iskolába. Természet-tant, kémiát, biológiát tanul többek között. A legnagyobb gyerek már vasútforgalmi technikumba jár, a szülők pedig „még csak” a hetedik osztályba az általánosból. Szél István energikus ember, s nem mond le arról, hogy egyszer ő is megszerzi az érettségi bizonyítványt. Tavaly jelentkezett is a mezőgazdasági technikum levelező tagozatára, de nem vették fel a nyolc osztály hiánya miatt. Most ha meglesz a bizonyítvány, kinyílik az út a technikum felé.

Szél István tehát az út nehezén, a régi kisparaszti énjével való leszámoláson túljutott már.

Akikre számítani lehet

— Szépen sorjában jönnek a többiek is! Ez az út közös. Négy-öt embert látok már a pártba járó pártkívüliek között, akiket most is felvehetnének tagjelölteknek. Munkájukat nagyon becsületesen, kommunista módra végzik. De megemlíthetném Horváth Ferencet, Szél Antalt, Szél Andrászt, Bodor Istvánt, Gémes Dezsőt, Csókási Jánost, Hajnal Lajost, Szél Ferencét, Szanka Józsefet is még másokat. Ok is valamennyien tudva vagy ösztönösen úton vannak már a párttagság felé. Itt születtek, itt éltek mindig ezen a homokon. És a többi, már papír szerint is kommunista emberekkel ők alkotják a

fiatal szövetkezet magját, rájuk állandóan lehet számítani. Az elsők között vannak, ha tenni kell valamit a közösség érdekében.

Furcsa, de ilyen pártkívüli pártaktíváként kezdett ismerkedni a párt céljaival maga Szél János, a tsz-elnök is. Mint egyszerű nyolcholdas kisember, három évvel ezelőtt pártkívüli letére is teljesen azonosulni tudott a párt törekvéseivel. A kommunisták voltak az elsők, kik a szövetkezet megszerzésében elért érdemeit javasolták ezt a „pártkívüli pártmunkást” országgyűlési képviselőnek. A javaslat az egész lakosság helyeslésével találkozott.

Hol van a régi párttitkár?

És hova lett a régi párttitkár, akinek a helyébe Szél István lépett? Bakos Józsefet, aki annak idején szintén mint pártkívüli kezdte el szervezni a pártot a szatymazi tanyákon, elszórtották a közösségből. A népszerű, nem egészen harminc éves, energikus fiatal embert beválasztották a községi tanácsba, s most mint a végrehajtó bizottság elnökhelyettese dolgozik.

A párt segít, hogy az emberekben szunnyadó, született tehetség a maga teljes nagyságában kibontakozzék, és gyümölcsözőn a közösség javára. És a Fehértó Tsz gazdái tudnak élni ezzel a segítséggel.

Csepi József

Középiskolások az elektronikus számológépnél

Ma már hazánkban is egyre több elektronikus számológépet alkalmaznak. A jövőben a kibernetika tudományos és gyakorlati alkalmazásának kiterjesztésével ugrásszerűen növekszik a szakember-szükséglet is. A Magyar Tudományos Akadémia számítástechnikai központja ezért javasolta, hogy több budapesti szakkörben nyújtsanak segítséget a kibernetika iránt érdeklődő középiskolai diákok előképzéséhez. E javaslat hatására alakult meg 1961 őszén az Eötvös Gimnázium kibernetikai szakköre. Háromi Miklós fizikatanár irányításával. A képen: a szakkör tagjai a számítástechnikai központ M. 3 típusú szovjet számológépét tanulmányozzák.

A társas építkezés új formája

Ismét új kezdeményezés szárnyai bontakoznak Szegeden: az emeletes társas- és sorházak építésének gondolata egyre több embert nyer meg. Már összeszervekedett néhány építető, s még az idén megkezdődik néhány ilyen építkezés. Ennek a kezdeményezésnek a jelentőségéről, jövőjéről, egyéni és társadalmi hasznosságáról beszélgettünk a városi tanács építési és közlekedési osztályán Balogh Péter osztályvezetővel, Pálffy-Budinszky Endre mérnökkel és Szekeres István előadóval. A következőkben az új formáról, annak előnyeiről tájékoztatjuk olvasóinkat a beszélgetés alapján.

Néhány esztendővel ezelőtt tapasztalatcserére jártak Szegedre az ország több városából, hogy tanulmányozzák a társas építkezés úttörő formáit, a ságvártelepi és gedői fészkekrakást, s a szegedi kezdeményezés mindenfelé elterjedt. Munkáscsaládok százai jutottak ezáltal szép otthonokhoz, a saját anyagi erő és a társadalmi összefogás egyesítésével. Azóta azonban sok víz lefolyt a Tiszán, sok tapasztalattal lettünk gazdagabbak, s szélesebb horizont nyílt a jövőre is. Megtudtuk például, hogy az Országos Tervhivatal fejlesztési elvei szerint Szeged mintegy 20 éven belül 200—220 ezres, hosszabb távlatban pedig negyedmiliós várossá fejlődik, ezért a rendelkezésre álló építési területekkel a leg-racionálisabban kell gazdálkodni, de ugyanakkor kötelező a lakáskultúra szüntelen fejlesztése is. S hogy az eddigi társas építkezések, a nagy területen emelt földszintes lakóházak nem felelnek meg az új követelményeknek, ahhoz nem fér semmi kétség.

Nemcsak a jelennek
Aki családi házat épít, legálább 50 évvel néz mai élete, családjáé élete elé. Olyan házat szeretne rakni, amely legalább addig szolgálja igényeit. Csak hogy az építkezésnek ez a formája már ma sem felel meg a kor igényeinek. Természetes mai kívánság, hogy a lakásban fürdőszoba, gáz, magasnnyomású víz legyen, jól kiépített úthálózaton lehessen a családi otthon megközelíteni, zárt csatornázás, kiépült kereskedelmi hálózat stb. álljon rendelkezésre. Ahhoz viszont, hogy a keres családok lakói vagy ikerházak lakói ezt megkaphassák, Dariusz erőszéne is sovány volna. A közművek és kommunális szolgáltatások teljes kiépítése bizonyos lakószűrűségű követel, különben azok léte-sítése nem gazdaságos az alacsony fokú kihasználás miatt. A földszintes, kertes településeken átlagosan 60—80 lakos jut egy hektárnyi területre. Ezzel szemben legalább 160-nak kell lennie, hogy minimálisan gazdaságos legyen a kommunális beruházások kihasználása. A közművek magas fokú kihasználásához 300—400 lakó szükséges egy hektárnyi területre, ilyen sűrűséget pedig lehetetlen elérni az egyéni vagy társas magánépítés eddigi formáival.

Ugyanakkor a városfejlesztésben természetesen továbbra is apellálni, építeni kell az emberek sajátos igényeire, s e látszólagos ellentmondást is át kell hidalni. Mj ennek a módja? A társas építkezés új formájának előnyben részesítése, az olyan kezdeményezések felkarolása, mint a Zárda és a Szél utcai, vagy a tarjantelepi, ahol emeletes társasházak építésére egyesítik erőiket az emberek. Ez a módszer olcsóbb is, korszerűbb is. S 1963 fordulópont. Maguk az építetők látták be, hogy a földszintes egyedi vagy ikerházaknál magasabb építési forma a sorházak és emeletes társasházak építése. Ezeknek a magasabb lakószűrűség miatt előnyösebb telket és fejlettebb közművesítést, rendezett, kulturált környezetet tud biztosítani a város. Egyszerűbb a szervezés, olcsóbb az építkezés és szállítás is, mert fejlettebb építési módszereket alkalmazhatnak, s az állami segítség mértéke is magasabb. A kölcsön összege a földszintes lakóházakhoz biztosítható maximális 90 ezer forinttal szemben 120 ezer is lehet, s ez az összeg a lakáskultúra magasabbrendűségében kamatozik. Ugyanakkor a kertes környezet és egy-egy lakáshoz tartozó kisebb telek is biztosítható.

Igen ám, de az élet nehéz-

Olcsóbb és korszerűbb

Mit jelent ez? Azt, hogy a jövőben nem lehet Szegeden kertes családi házat építeni? Korántsem. Az ilyen célra kijelölt területeket azonban sokkal gondosabban kell megválasztani.

Azok, akik még ma is földszintes társasházakra hamarabb lehet építővállalattal találni. Ezeket felvállalhatják ktsz-ek is, a magasabbrendű építkezésekhez viszont magasabb műszaki felkészültséggel rendelkező állami vagy tanácsai vállalat kell. A múlt évi első kezdeményezést is csak hosszas alkudozásra vállalta el a tanács építővállalata. Érthetően, mert munkáit az előre megszabott éves terv keretében végzi, ezek az akciók pedig véletlenszerűek. Kapacitást csak akkor biztosíthatnak, ha ismert az építési szándék. Valamit segítene, hogyha az éves tervben tartalékok hagynának ilyen építkezésekre, de igazi megoldást csak az jelentene, ha fejlesztene a tanács építési vállalatát és az üzemek, intézmények hozzásegítenék a tanácsot és az OTP-t az együttes szervezéshez.

Foghíjakon is
A városi tanácsnál már pontosan feltérképezték azokat a területeket, amelyeken családi házak és társasházak emelhetők, beleértve a belső városrész foghíjait is. Éppen ezért, mielőtt valaki telekvásárlásra, építkezésre szánja magát, ne mulassza el a szükséges tájékozódást, tanácskérést a kerületi építési csoportoknál vagy az építési és közlekedési osztályon. A lehetőségek megfelelő bősége mellett vannak ugyanis bizonyos kötöttségek és korlátozások, amiket a nagyarányú városfejlesztési program kötelezően előír. A rendezési tervek nem zárják ki földszintes családi házak építését sem, sőt nagy területeket biztosítanak erre a város különböző pontjain, de bizonyos helyeken csak többszintes társasházak építését engedélyezik.

Nemcsak városi érdekeket képvisel ez a bizonyos megszorítás, hiszen mint említettük, az építetőknek is komoly érdekük fűződik ahhoz, hogy a magasabb lakáskultúra minél több előnyét élvezhessék — olyan előnyöket, amelyeket csak a társas összefogás magasabbrendű formája biztosíthat számukra.

Erről már teljes meggyőződéssel beszélhetnek számomra az újszegedi építetők, de hamarosan a Zárda és a Lengyel utcaiak is, akik már az idén megkezdik a kényelmesebb családi fészkek megalapozását.

Sz. S. I.

Eltemették dr. Hadnagy László művelődésügyi miniszterhelyettesét

A Farkasréti temetőben pénteken nagy részvétellel te-

mették el dr. Hadnagy László művelődésügyi miniszterhelyettesét. A temetésen megjelent Kisházi Ödön, az Elnöki Tanács elnökhelyettese, Darabos Iván, az MSZMP Központi Bizottsága tudományos és kulturális osztályának vezetője, Lugosy Jenő művelődésügyi miniszterhelyettes, ott voltak Zala és Vas megye pártbizottságának, illetve a megyei tanács végrehajtó bizottságának képviselői. Megjelent tudományos és kulturális életünk számos vezetője és tagja. Dr. Hadnagy Lászlót utolsó útjára elkísérték a hozzátartozók, a barátok, a munkatársak.

A ravatalnál Ilku Pál művelődésügyi miniszter mondott búcsúbeszédet.

Varga Gyula, a Zala megyei pártbizottság első titkára a megyei pártbizottság, a megyei tanács végrehajtó bizottsága, valamint a Zala megyei dolgozók nevében búcsúzott dr. Hadnagy László művelődésügyi miniszterhelyettesétől.

A búcsúbeszéd elhangzása után az Internacionálé hangjai mellett engedték a sírba a koporsót, majd a sírhanót elborították a szeretet virágai. (MTI)

A Szovjetunióban 15 ezer külföldi diák tanul

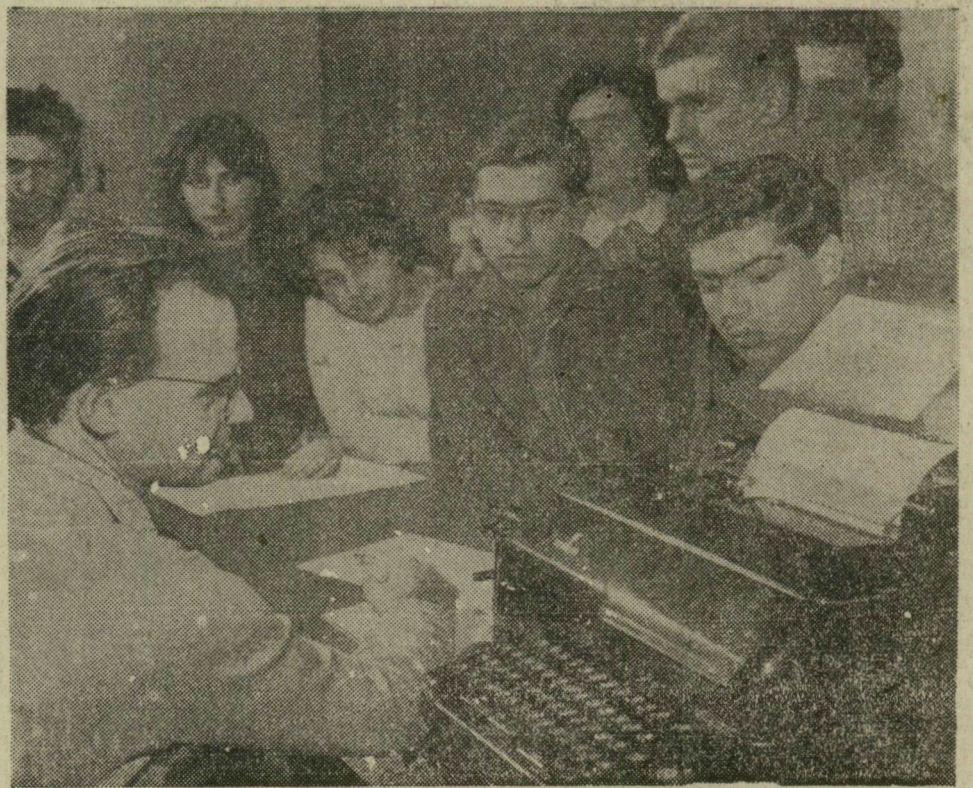
Jerzin, a moszkvai Lumumba Egyetem rektorhelyettese, a delhi Szovjet Kultúra Házában csütörtökön sajtóértekezletet tartott és válaszolt az újságírók kérdéseire.

A Lumumba Egyetemnek az a feladata — hangsúlyozta —, hogy segítse a fejlődésben elmaradott országokat saját technikai kádereit kiképzésében és ezen belül lehetővé tegye, hogy az illető országok szegényebb rétegeinek képviselői is kiképzésben részesüljenek. Jelenleg a Szovjetunióban összesen 15 ezer, a Lumumba Egyetemen pedig 2 ezer külföldi diák tanul.

Kitért a burzsoá sajtónak arra az állítására is, hogy a

Szovjetunióban tanuló külföldi diákok elégedetlenek lennének tanulmányi feltételeikkel.

Kijelentette: elégedetlenségnek csupán a diákok bizonyos meghatározott kategóriája ad hangot, akik úgy vélik, hogy szórakozni és nem tanulni jöttek a Szovjetunióba. Ami a tanulmányi és életfeltételeket illeti, erről kifejtették álláspontjukat azok az afrikai küldöttségek, akik Moszkvába és a Lumumba Egyetemre látogattak. Ezek a küldöttek megcáfolták a burzsoá sajtó valamennyi koholmányát. A Lumumba Egyetemről eltávoztott diákok közül néhányan egyébként kérték, hogy vegyék vissza őket az egyetemre — hangsúlyozta Jerzin. (MTI)

(MTI-foto, Miko László felv.)